

เรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีความรับผิดชอบ
นักศึกษาระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9
รายวิชา งานเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์
รหัส 20101 – 2041

ผู้วิจัย
นายอนุรักษ์ เทียนรัตน์

ปีการศึกษา 2/2568
วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยในชั้นเรียนเล่มนี้สำเร็จได้ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้มีความรับผิดชอบของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ในรายวิชา งานเครื่องยন্ত্রรถจักรยานยนต์ เพื่อศึกษาความเหมาะสมของปริมาณงานที่มอบหมายเพื่อลดปัญหาการขาดส่งงานของนักเรียน ขอขอบคุณคณะกรรมการแผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรีที่ได้ให้คำแนะนำข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยดีจนทำให้วิจัยเล่มนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์จนทำให้วิจัยเล่มนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ทุกประการ คุณประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยเล่มนี้ขอมอบ แต่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

นายอนุรักษ์ เทียนรัตน์

ผู้วิจัย

สารบัญ

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ความสำคัญของการศึกษา
วัตถุประสงค์
สมมุติฐานการวิจัย
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
นิยามศัพท์เฉพาะ

บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จิตวิทยาการศึกษา
เจตคติ (Attitude)
ทฤษฎีแรงจูงใจ
การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน
ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย
ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ข้อเสนอแนะ
บรรณานุกรม

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ในการเรียนดีขึ้น รายวิชา งานเครื่องยนตรถจักรยานยนต์ ของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคพบุรี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้าน การเรียน และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน การใช้แรงจูงใจเสริมแรง โดยให้คำชมเชยแก่นักเรียนรวมทั้ง ดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากคุณครูที่เข้าสอนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนมากขึ้น มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้นทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มี ประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีคุณภาพและสิ่งที่ สำคัญที่สุดคือการใช้ภาษาที่มีคุณภาพ ถ้าทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวิธีการภาษาต่างประเทศสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะจะทำให้การสื่อสารและการดำเนินชีวิตในต่างแดนกันอย่างมีความสุข การใช้ภาษาต่างประเทศ ควรส่งเสริมและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของ ชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิต ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการฝึกปฏิบัติจะทำให้ สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้เป็นไปในทางที่ดีมีคุณภาพและมีการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ถ้าหากไม่มีการฝึกปฏิบัติและพัฒนาจึงต้องฝึกปฏิบัติให้มีคุณภาพแล้ว การพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นไปอย่างไม่มี ประสิทธิภาพจึงต้องฝึกปฏิบัติให้เป็นพื้นฐาน ดังนั้น ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความ จำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้บุคลากรมีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

จากการเป็นคุณครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษศึกษานักเรียนระดับชั้น ปวส.วิทยาลัยเทคนิค ลพบุรี ซึ่งมีหน้าที่สอนและดูแลนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ด้านพฤติกรรมของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียน ขาดความรับผิดชอบในการเรียน ไม่ทำงานที่มอบหมายให้ ใช้เครื่องมือสื่อสารในแบบผิดๆ ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้ จึงต้องใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหาโดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการวางเงื่อนไขมาใช้นักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้เต็ม ศักยภาพและความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้นและเป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะส่งผลทำให้สามารถ พัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนดีขึ้น

ความสำคัญของการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงด้านพฤติกรรมการเรียน เมื่อนักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในตนเองจะทำให้ นักเรียนสนใจเรียนและมีความขยันอดทนมีแรงจูงใจ

ทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และครูทุกท่านที่จะนำมาเสริมสร้างพัฒนานักเรียนให้มีคุณค่ามีคุณประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และการเรียนดีขึ้นในวิชา รายวิชา งานเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ นักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

สมมุติฐานการวิจัย

การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของนักเรียน ทำให้สามารถ พัฒนาศักยภาพด้านพฤติกรรมและการเรียนให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ในการวิจัยค้นคว้าเป็นนักเรียนที่เรียนในรายวิชา งานเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ นักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 19 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองได้แก่ วินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ แรงจูงใจในการเรียน

2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบและไม่ทำผิดต่อกฎระเบียบใน การเป็นนักเรียน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง ด้วยดีและตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ

แรงจูงใจในการเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมเมื่อถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า เช่น คำชมเชย การให้ รางวัล ฯลฯ แล้วสามารถประพฤติตนได้บรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคน

บทที่ 2

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานวิจัย

จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล นักศึกษาและครู จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนถึงปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ความสำคัญของการศึกษาจิตวิทยาการศึกษา ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบทเรียน นักจิตวิทยาการศึกษาได้นั้นความสำคัญ ของความชัดเจนของการระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทเรียนตลอดจนถึงหน่วยการเรียนรู้เนื่องจาก วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีพัฒนาการ และทฤษฎีบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่ครู จะต้องมีความรู้เพราะจะช่วยให้เข้าใจเอกลักษณ์ของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะวัยอนุบาล วัยเด็ก และ วัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่ม นอกจากมีความเข้าใจ พัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ แล้ว ครูจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่มทางด้านระดับ เชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาได้คิดวิธีการวิจัยที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกวิธีสอนและในการสร้างหลักสูตร ที่เหมาะสม นอกจากจะสนใจว่าทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยนักเรียนให้เรียนรู้และจดจ่อ อย่างมีประสิทธิภาพได้ อย่างไรแล้วยังสนใจองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวของผู้เรียน เช่น แรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างไร ความรู้เหล่านี้ก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ทฤษฎีการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา นักจิตวิทยา การศึกษาได้เป็นผู้นำในการบุกเบิกตั้งทฤษฎีการสอน ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์เท่าเทียมกับทฤษฎีการเรียนรู้และพัฒนาการในการช่วยครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน สำหรับเทคโนโลยีในการสอนที่จะช่วยครูได้มาก ก็คือ คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน หลักการสอนและวิธีสอน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เสนอหลักการสอนและ วิธีการสอนตามทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แต่ละท่านยึดถือ เช่น หลักการสอนและวิธีสอนตามทัศนะนักจิตวิทยา พฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษยนิยม หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ เรื่องนี้จะช่วยให้ครูทราบว่า การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ เฉพาะของแต่ละวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้หรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลสูง ก็จะเป็นผลสะท้อนว่าการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อการเรียนรู้และช่วยเสริมสร้าง บุคลิกภาพของนักเรียน ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาต่ออาชีพครูมีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยให้ครูรู้จักลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องสอนโดยทราบหลักพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพเป็นส่วนรวม

2. ช่วยให้ผู้มีความเข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพบางประการของนักเรียน เช่น อัทมโนทัศน์ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเรียนรู้ถึงบทบาทของครูในการที่ช่วยนักเรียนให้มีอัทมโนทัศน์ที่ดีและถูกต้องได้ อย่างไร

3. ช่วยครูให้มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อจะได้ช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ พัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. ช่วยให้ผู้รู้วิธีจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมแก่วัยและขั้นพัฒนาการของนักเรียน เพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจและมีความที่อยากจะเรียนรู้

5. ช่วยให้ผู้ทราบถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นแรงจูงใจอัทมโนทัศน์ และการตั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน

6. ช่วยครูในการเตรียมการสอนวางแผนการเรียนเพื่อท าให้การสอนมีประสิทธิภาพสามารถช่วย ให้นักเรียนทุกคนเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

6.1 ช่วยครูเลือกวัตถุประสงค์ของบทเรียนโดยคำนึงถึงลักษณะนิสัยและความแตกต่างระหว่าง บุคคลของนักเรียนที่จะต้องสอนและสามารถที่จะเขียนวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเข้าใจว่า สิ่งคาดหวังให้นักเรียนรู้ มีอะไรบ้างโดยถือว่าวัตถุประสงค์ของบทเรียนคือสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนทราบ เมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง

6.2 ช่วยครูในการเลือกหลักการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม โดยคำนึงลักษณะนิสัยของนักเรียนและวิชาที่สอนและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6.3 ช่วยครูในการประเมินไม่เพียงแต่เฉพาะเวลาครูได้สอนจนจบบทเรียนเท่านั้นแต่ใช้ประเมิน ความพร้อมของนักเรียนก่อนสอน ในระหว่างที่ทำการสอนเพื่อทราบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าหรือมีปัญหาในการเรียนรู้อะไรบ้าง

7. ช่วยครูให้ทราบหลักการและทฤษฎีของการเรียนรู้ที่นัก ได้พิสูจน์แล้วว่าได้ผลดี เช่น การเรียนจากการสังเกตหรือการเลียนแบบ

8. ช่วยครูให้ทราบถึงหลักการสอนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งพฤติกรรมของครูที่มี การสอนอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น การใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำตนเป็น ต้นแบบ

9. ช่วยครูให้ทราบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีไม่ได้เป็นเพราะระดับเขาว์ปัญญาเพียงอย่างเดียวแต่มีองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ ทศนคติหรืออัทมโนทัศน์ของนักเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อ นักเรียน

10. ช่วยครูในการปกครองชั้นและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน ครูและนักเรียนมีความรักและไว้วางใจซึ่งกันและกันนักเรียน ต่างก็

ช่วยเหลือ กันและกัน ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีความสุขและนักเรียนรักโรงเรียน อยากมาโรงเรียน

เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาการทั้งทางด้านเชาวน์ปัญญา และทางบุคลิกภาพ เพื่อช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มี คุณภาพ มีมาตรฐานความเป็นเลิศ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาจึงสำคัญในการช่วยทั้งครู และนักเรียนผู้มี ความรับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

พัฒนาการจิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยา เป็นศาสตร์ที่มีคนสนใจมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณก่อนคริสตกาล มีนักปรัชญา ชื่อพลาโต (Plato 427 – 347 ก่อนคริสตกาล) อริสโตเติล (Aristotle 384 – 322 ก่อนคริสตกาล) ได้กล่าวถึง ธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเชิงปรัชญามากกว่าแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาในยุคนั้นเป็นแบบ เก้าอี้โต๊ะกลมหรือเรียกว่า Arm Chair Method เรียกจิตวิทยาในยุคนั้น ว่า จิตวิทยายูเกาเพราะ นักจิตวิทยานั่งศึกษาอยู่กับโต๊ะทำงาน โดยใช้ความคิดเห็นของตนเองเพียง อย่างเดียวไม่มีการทดลอง ไม่มีการ วิเคราะห์ใด ๆ ทั้งสิ้น ต่อมาอริสโตเติลได้สนใจจิตวิทยาได้ ทำการศึกษาและได้เขียนตำราเล่มแรกของโลก เป็นตำราที่ว่าด้วยเรื่อง วิญญาณชื่อ De Anima แปลว่า ชีวิต เขากล่าวว่า วิญญาณเป็นต้นเหตุให้คนต้องการเรียนจิตวิทยาคนในสมัยโบราณจึงศึกษา จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ โดยมีความเชื่อว่าวิญญาณจะสิงอยู่ในร่างกายของมนุษย์ขณะมีชีวิต อยู่เมื่อคนสิ้นชีวิตก็หมายถึงร่างกายปราศจากวิญญาณและวิญญาณออกจากร่างล่องลอยไปชั่วระยะ หนึ่งแล้วอาจจะกลับสู่ร่างกายคืนอีกได้และเมื่อนั้นคน ๆ นั้นก็จะฟื้นคืนชีพ ขึ้นมาอีกชาวกรีกจึงมี การคิดค้นวิธีการป้องกันศพไม่ให้เน่าเปื่อยที่เรียกว่า มัมมี่ เพื่อคอยการกลับมาของวิญญาณต่อมา ประมาณศตวรรษที่ 11 - 12 ได้เกิดลัทธิความจริง (Realism) เป็นลัทธิที่เชื่อสภาพความเป็นจริงของ สิ่งต่างๆ และลัทธิความคิดรวบยอด (Conceptualism) ที่กล่าวถึงความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากได้ วิเคราะห์ พิจารณาส่งต่าง ๆ ถัดจากลัทธิทั้งสองนี้เองทำให้ผู้คนมีความคิดมากขึ้นมีการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง จึงเป็นเหตุให้ผู้คนเริ่มหันมาสนใจในทางวิทยาศาสตร์และจึงเริ่มมาสนใจในเรื่องจิตวิทยาใน เชิงวิทยาศาสตร์มากขึ้นในขณะเดียวกันก็ยังสนใจศึกษาเรื่องจิตมากขึ้นด้วย รวมทั้งให้ความสนใจ ศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องจิตสำนึก (Conscious) อันได้แก่ การมีสมาธิ การมีสติสัมปชัญญะ และเชื่อว่าจะ เป็นมนุษย์ได้จะต้อง ประกอบไปด้วย ร่างกายกับจิตใจ จึงมีคำพูดติดปากว่า “A Sound mind is in a sound body” จิตที่ผ่องใสอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ความสนใจเรื่องจิตจึงมีมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า จิต แบ่ง สามารถเป็นส่วนๆ ได้แก่ ความคิด (Idea) จินตนาการ (Imagine) ความจำ (Memory) การรับรู้ (Concept) ส่วนที่สำคัญที่สุดเรียกว่า Faculty of will เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่สามารถสั่งการเคลื่อนไหว ต่างๆ ของร่างกายต่อมา Norman L. Mumm มีความสนใจ เรื่องจิต เขา กล่าวว่า จิตวิทยา คือ การศึกษาเรื่องจิต ในปี ค.ศ. 1590 คำว่า Psychology จึงเป็นที่ รู้จักและสนใจของคนทั่วไป

วิธีการศึกษาทางจิตวิทยาการศึกษาทางจิตวิทยาใช้หลาย ๆ วิธีการมาผสมผสานและทำการ วิเคราะห์บนสมมุติฐาน นักจิตวิทยาจะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น การตรวจสอบตนเอง

การสังเกต การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี การสัมภาษณ์ การทดสอบ ดังจะอธิบายเรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. การตรวจสอบตนเอง (Introspection) หมายถึง วิธีการให้บุคคลสำรวจ ตรวจสอบตนเอง ด้วยการย้อนทบทวนการกระทำและความรู้สึกนึกคิดของตนเองในอดีต ที่ผ่านมา แล้วบอกความรู้สึกออกมา โดยการอธิบายถึงสาเหตุและผลของการกระทำในเรื่องต่าง ๆ เช่น ต้องการทราบว่าทำไมเด็กนักเรียนคนหนึ่ง จึงชอบพูดปดเสมอ ๆ ก็ให้เล่าเหตุหรือเหตุการณ์ในอดีต ที่เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็จะทำให้ทราบ ที่มาของพฤติกรรมและได้แนวทางในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้

การตรวจสอบตนเองจะได้รับข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและเป็นประโยชน์เพราะผู้รายงานที่มีประสบการณ์และอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริง ๆ แต่หากผู้รายงานจดจำเหตุการณ์ได้แม่นยำและมีความจริงใจใน การรายงานอย่างซื่อสัตย์ไม่ปิดบังและบิดเบือนความจริง แต่หากผู้รายงานจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวไม่ได้ หรือไม่ต้องการรายงานข้อมูลที่แท้จริงให้ทราบก็จะทำให้การตีความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ ผิดพลาดไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

2. การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เป็นจริง อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว การสังเกตแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 การสังเกตอย่างมีแบบแผน (Formal Observation) หมายถึง การสังเกตที่มีการเตรียมการล่วงหน้า มีการวางแผน มีกำหนดเวลา สถานการณ์ สถานที่ พฤติกรรมและบุคคลที่จะสังเกตไว้เรียบร้อยแล้วเมื่อถึงเวลาที่นักจิตวิทยาวางแผนก็จะเริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมตามที่กำหนดและผู้สังเกตพฤติกรรมจะจดพฤติกรรมทุกอย่างในช่วงเวลานั้นอย่างตรงไปตรงมา

2.2 การสังเกตอย่างไม่มีแบบแผน (Informal Observation) หมายถึง การสังเกตโดยไม่ต้องการเตรียมการล่วงหน้าหรือวางแผนล่วงหน้าแต่สังเกตตามความสะดวกของผู้สังเกตคือจะสังเกตช่วงเวลาใดก็ได้แล้วทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่ตนเห็นอย่างตรงไปตรงมา

การสังเกตช่วยให้ได้ข้อมูลละเอียด ชัดเจนและตรงไปตรงมา เช่น การสังเกต อารมณ์ความรู้สึก ของบุคคลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้เห็นพฤติกรรมได้ชัดเจนกว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่น ๆ แต่การสังเกตที่ดีมีคุณภาพมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น ผู้สังเกตจะต้องมีใจเป็นกลาง ไม่อคติหรือ ลำเอียงอย่างหนึ่งอย่างใด และสังเกตได้ทั่วถึงครอบคลุม สังเกตหลายๆ สถานการณ์ หลาย ๆ หรือหลายๆ พฤติกรรม และใช้เวลาในการสังเกต ตลอดจนการจดบันทึกการสังเกตอย่างตรงไปตรงมาและแยกการบันทึก พฤติกรรมจากการตีความไม่ปะปนกัน ก็จะทำให้การสังเกตได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและนำมาใช้ ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย

3. การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของบุคคล แต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทาง ช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ที่สำคัญของบุคคลแต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะหนึ่งแล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

4. การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การสนทนากันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งการสัมภาษณ์ก็มีหลายจุดมุ่งหมาย เช่น การสัมภาษณ์เพื่อความคุ้นเคย

สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อตลอดจนสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวและ การให้คำปรึกษา เป็นต้น แต่ทั้งการสัมภาษณ์ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ การสัมภาษณ์ที่ดี จำเป็นต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า วางแผน กำหนดสถานที่ เวลาและ เตรียมหัวข้อหรือคำถามในการสัมภาษณ์ และนอกจากนั้นในขณะที่สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ควรจะใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบด้วยก็ยิ่งจะได้ผลดี เช่น การสังเกต การฟัง การใช้คำถาม การพูด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ก็จะช่วยให้การสัมภาษณ์ได้ดำเนินไปด้วยดี

5. การทดสอบ (Testing) หมายถึง การใช้เครื่องมือที่มีเกณฑ์ในการวัดลักษณะของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง หรือหลาย ๆ พฤติกรรม โดยให้ผู้รับการทดสอบเป็นผู้ตอบสนองต่อแบบทดสอบซึ่งอาจ เป็นแบบทดสอบภาษาและแบบปฏิบัติการหรือลงมือทำทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นตามจุดมุ่งหมาย ที่ผู้ทดสอบวางไว้แบบทดสอบที่นำมาใช้ในการทดสอบหาข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบ ความสนใจ เป็นต้น

การทดสอบก็มีสิ่งที่ควรคำนึงถึงเพื่อผลของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งแบบทดสอบที่นำมาใช้ควรเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้เป็นมาตรฐาน ตลอดจนการแปลผลได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

6. การทดสอบ (Experiment) หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ มีขั้นตอนและเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล การทดสอบ สมมุติฐาน การแปลความหมายและรายงานผล ตลอดจนการนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริม ต่อไป การทดลองจึงเป็นการจัดสภาพการณ์ขึ้นมาเพื่อดูผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ กลุ่มหรือสถานการณ์ คือ

1. กลุ่มทดลอง (Experiment Group) คือ กลุ่มที่ได้รับการจัดสภาพการณ์ทดลองเพื่อศึกษาผลที่ปรากฏจากสภาพนั้นเช่นการสอนด้วยเทคนิคระดมพลังสมอง จะทำให้กลุ่มเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือไม่

2. กลุ่มควบคุม (Control Group) คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดสภาพการณ์ใดๆ ทุกอย่างถูกควบคุมให้คงสภาพเดิม ใช้เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง สิ่งที่ผู้ทดลองต้องการศึกษาเรียกว่า ตัวแปร ซึ่งมีตัว แปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable)

เจตคติ (Attitude)

ความหมายของเจตคติ

“เจตคติ” คือ ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใด ๆ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติ ที่มีอยู่และทำให้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง **องค์ประกอบของเจตคติ**

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การรู้ (COGNITION) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติ ต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือดีหรือไม่ดีและยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อ เป้าหมายทัศนคติจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นการรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์ อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (FEELING) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ นั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกมากระทบ

3. แนวโน้มพฤติกรรม (ACTION TENDENCY) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมายเขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุน เป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลายหรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน

การเกิดเจตคติ และเจตคติเกิดจากอะไร

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่จะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นๆ แล้ว ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า เจตคติเกิดขึ้นจาก เรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมความคิดอันเกิดจากประสบการณ์หลายๆ อย่าง
2. เกิดจากความรู้สึกที่ร่ายพินิจ
3. เกิดจากการเห็นตามคนอื่น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติจึงมีหลายประการเช่น

1. ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อคนเราได้รับประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะมีลักษณะในรูปแบบที่ผู้ได้รับรู้สึกว่าได้รางวัลหรือถูกลงโทษประสบการณ์ที่ผู้รู้สึกเกิดความพึงพอใจย่อมจะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดเจตคติที่ไม่ดี

2. การสอน การสอนนั้นอาจจะเป็นทั้งแบบที่เป็นแบบแผนหรือไม่เป็นแบบแผนก็ได้ซึ่งเราได้รับจากคนอื่น องค์การที่ทำหน้าที่สอนเรามีมากมายอาทิเช่น บ้าน วัด โรงเรียน สื่อมวลชนต่างๆ เรามักจะได้รับเจตคติที่สังคมมีอยู่และนำมาขยายตามประสบการณ์ของเราการสอนที่ไม่เป็นแบบแผนนั้นส่วนใหญ่เริ่มจาก ครอบครัวตั้งแต่เด็กๆ มาแล้ว พ่อแม่พี่น้องมักจะบอกเราว่าสิ่งนั้นไม่ดีสิ่งนี้ไม่ดีหรือใครควรทำอะไร ความสำคัญอย่างไร การสอนส่วนมากเป็นแบบยัดเยียดและมักได้ผลเสียด้วยในรูปแบบการปลูกฝังเจตคติ

3. ตัวอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ เราเห็นคนอื่นประพฤติเราเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนอื่นออกมาเป็นรูปของเจตคติถ้าเรายอมรับนับถือหรือเคารพคนๆ นั้นเราก็มักจะรับความคิดของเขาตามที่เรารู้เข้าใจ เช่น เด็กชายแดงเห็นบิดาดูรายการกีฬาทางโทรทัศน์ ประจำเขาก็จะแปลความหมายว่า กีฬานั้นเป็นเรื่องน่าสนใจและจะต้องดูหรือถ้าเขาเห็นพ่อแม่ระมัดระวังต่อ ชุดรับแขกในบ้านมากกว่าของที่อยู่ในสนามหญ้าหลังบ้านเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าของในบ้านต้องระวังรักษา เป็นพิเศษซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องพูดว่าอะไรเลยเด็กจะเฝ้าสังเกตการณ์ปฏิบัติของพ่อแม่ต่อบุคคลอื่นอย่างถี่ยิบจนจะเรียนรู้ว่าใครควรคบใครควรนับถือใครไม่ควรนับถือ

4. ปัจจัยเกี่ยวกับสถาบัน ปัจจัยทางสถาบันมีอยู่เป็นอันมากที่มีส่วนสร้างสนับสนุนเจตคติของเราตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตนในวัด ในโบสถ์ การแต่งกายของคนในสถานการณ์ทางสังคมต่างๆ เป็นสิ่งให้แนวเจตคติของคนเราเป็นอันมาก

สภาวะที่มีผลต่อการก่อเกิดของเจตคตินั้นมีหลายอย่างอาทิเช่น ประการแรก ขึ้นอยู่กับการที่เราคิดว่าเราเป็นพวกเดียวกัน (identification) เด็กที่ยอมรับว่าตนเองเป็นพวกเดียวกับพ่อแม่ย่อมจะรับเจตคติของพ่อแม่ง่ายขึ้น หรือที่โรงเรียนหากเด็กถือว่าครูเป็นพวกเดียวกับตนเด็กย่อมจะรับความเชื่อถือหรือเจตคติ ของครู

ประการที่สอง ขึ้นอยู่กับว่าเจตคตินั้นคนอื่นๆเป็นจำนวนมากเชื่ออย่างนั้นหรือคิดอย่างนั้น (uniformity) การที่เราจะมีเจตคติเข้ากลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้นอาจจะมีสาเหตุอื่นอีก เช่น โอกาสที่จะได้รับเจตคติแตกต่างกันนั้นไม่มีประการหนึ่งอีกประการหนึ่งหากไม่เห็นด้วยกับส่วนใหญ่เราเกิดความรู้สึกว่าส่วนใหญ่ปฏิเสธเรานอกจากนี้ประการที่สามการที่เรามีเจตคติตรงกับคนอื่นทำให้เราพุดติดต่อกับคนอื่นเข้าใจ เมื่อเราเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่นั้นแน่ว่าที่สุดที่เราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ในบ้านนั้นนับว่าเป็นแหล่งเกิดเจตคติตรงกันที่สุดแต่พ่อแม่มีเพื่อนฝูงเราจะเห็นว่าเจตคติของเพื่อนฝูงและของพ่อแม่ ของเขาแตกต่างกันบ้าง ในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาชั้นสูงเราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเจตคติแรกๆที่เราได้รับนั้นค่อนข้างจะคงทนถาวร เจตคตินั้นจะสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกัน เช่น คนที่มีพ่อดุต้นเข็มงวดเขาจะเกิดความมุ่งร้ายต่อพ่อ อาจจะคิดว่า ผู้บังคับบัญชานั้นดุต้นเข็มงวด และเกิดความรู้สึกมุ่งร้ายต่อผู้บังคับบัญชาก็ได้หรือคนงานที่ไม่ชอบหัวหน้างานอาจจะนำความไม่ชอบนั้นไปใช้ต่อบริษัทหรือเกลียดบริษัทไปด้วย

ลักษณะของเจตคติ

ลักษณะสำคัญของเจตคติ 4 ประการ คือ

1. เจตคติเป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบ (PREDISPOSITION TO RESPOND) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง
2. เจตคติ จะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (PERSISTENCE OVERTIME) แต่ไม่ได้หมายความว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. เจตคติ เป็นตัวแปรหนึ่งนำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมความรู้สึกนึกคิดไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. เจตคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมิณผล หรือเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

เจตคตินับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่ง นอกจากความพร้อมและการจูงใจ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะช่วยให้ทำงานได้ผลทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นต้นกำเนิดของความคิดและการแสดงการกระทำออกมานั่นเอง

กล่าวโดยสรุป เจตคติเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคลแสดง พฤติกรรมที่จะแสดงออกไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุนต่อสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ถ้าทราบทัศนคติของ บุคคลใดที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้โดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้อง กับทัศนคติที่มีอยู่

อย่างไรก็ดีเจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะมีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและคงทน ความรังเกียจที่เรียนรู้ในวัยเด็กอาจจะคงอยู่ต่อไปจนชั่วชีวิต เจตคติทางการเมือง ศาสนาและอื่นๆก็จะมี ความคงทนเป็นอัน มาก สาเหตุที่ทำให้เจตคติบางอย่างมีความคงทนอาจมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากเจตคตินั้นเป็นแนวทางปรับตัวได้อย่างพอเพียงคือ ตราบใดที่สถานการณ์นั้นยังสามารถจะใช้เจตคติเช่นนั้นในการปรับตัวอยู่เจตคตินั้น ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากไม่สามารถที่จะใช้ได้ เนื่องจากสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วเจตคตินั้นก็มักจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น ในสหรัฐอเมริกาคนส่วนใหญ่มักจะคัดค้านการช่วยเหลือของรัฐบาลอย่างรุนแรง แต่พอเกิดเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงก็อาจจะรับ ความช่วยเหลือของรัฐบาลมากขึ้น

2. เหตุที่เจตคติไม่เปลี่ยนแปลงง่าย ๆ ก็เพราะว่าผู้มีเจตคตินั้นจะไม่ยอมรับรู้สิ่งยกเว้นใด ๆ เหตุการณ์เช่นนี้เรียกว่า Selective perception เช่น คนที่เกลียดยิว เกิดความคิดว่าพวกยิวนั้นชั่วเหี้ยมเอารัดเอาเปรียบต่อมามียิวมาอยู่บ้านใกล้ ๆ ทั้ง ๆ ที่ยิวนั้นแสนจะดีเป็นกันเองให้ความช่วยเหลือเราดีเจตคติของเรามีอยู่เดิมจะไม่ยอมรับรู้ความดีของยิวเช่นนั้น ดังนั้นเจตคติจึงไม่เปลี่ยน

3. สาเหตุอีกอย่างหนึ่งคือ ความภักดีต่อหมู่กลุ่มที่เราเป็นสมาชิกคนเราไม่อย่างใดชื่อว่าทรยศต่อพวก ตัวอย่างเช่น หญิงสาวถูกอบรมมาในครอบครัวซึ่งเคร่ง ไม่ยอมให้เล่นการพนัน สุขบุรีเพราะการกระทำเช่นนั้นครอบครัวถือว่าเป็นการกระทำมิใช่วิสัยสตรีที่ดี ที่จะพึงกระทำต่อมาแม้ว่าจะมีโอกาสที่จะกระทำได้แต่ ไม่ทำเพราะเห็นว่าขัดต่อเจตคติของพ่อแม่ที่เคยสั่งสอนไว้

4. ความต้องการป้องกันตนเอง บุคคลที่ไม่ยอมเปลี่ยนเจตคติที่เขามีอยู่เดิมนั้นอาจเนื่องจากเหตุผลว่าหากเขาเปลี่ยนแปลงแล้วจะทำให้คนอื่นเห็นว่าเขาอ่อนแอ เช่น คนขายของเสนอวิธีการขายใหญ่ให้หัวหน้า หัวหน้าเห็นว่าดีเหมือนกันแต่ไม่ยอมรับเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำให้คนอื่นเห็นหัวหน้าไม่มีความสามารถ

5. การได้รับการสนับสนุนจากสังคมนั้นคือการที่เราเชื่ออย่างนั้นมีเจตคติอยู่อย่างนั้นเรายังได้รับการสนับสนุนกับคนที่มีความเชื่ออย่างเดียวกับเราอยู่

หน้าที่และประโยชน์ของเจตคติ

เจตคติมีประโยชน์และหน้าที่ คือ

1. เป็นประโยชน์โดยการเป็นเครื่องมือ ปรับตัว และเป็นประโยชน์ในการใช้เพื่อทำการต่าง ๆ
2. ทำประโยชน์โดยการใช้ป้องกันสภาวะจิตใจ หรือปกป้องสภาวะจิตของบุคคล (EGODEFENSIVE FUNCTION) เพราะความคิด หรือความเชื่อบางอย่างสามารถทำให้ผู้เชื่อหรือคิดสบายใจ ส่วนจะผิดจะถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง
3. เจตคติทำหน้าที่แสดงค่านิยม ให้คนเห็นหรือรับรู้ (VALUE EXPRESSIVE FUNCTION)
4. มีประโยชน์หรือให้คุณประโยชน์ทางความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ
5. ช่วยให้บุคคลมีหลักการและกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหรือช่วยพัฒนาค่านิยมให้กับบุคคลการที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคล สถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถประเมินและตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอย่างไรจึงจะเหมาะสมและดีงาม

นอกจากนี้ เจตคติทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรู้อย่างมาก เจตคติมีส่วนกำหนดการมองเห็นของคน และยังทำหน้าที่อื่น ๆ อีกเช่น

1. เตรียมบุคคลเพื่อให้พร้อมต่อการปฏิบัติการ
2. ช่วยให้บุคคลได้คาดคะเนล่วงหน้าว่าอะไรจะเกิดขึ้น
3. ทำให้บุคคลได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางไว้

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ทัศนคติของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจาก

1) การชักชวน (PERSUASION) ทศนคติจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใหม่ได้หลังจากที่ได้รับคำแนะนำบอกเล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น

2) การเปลี่ยนแปลงกลุ่ม (GROUP CHANGE) ช่วยเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ 3) การโฆษณาชวนเชื่อ (PROPAGANDA) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกๆใหม่ๆ ขึ้น

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ คือ

1. บิดา มารดา ของเด็ก
2. ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมของสังคม
3. การศึกษาเล่าเรียน
4. สิ่งแวดล้อมในสังคม
5. การพักผ่อนหย่อนใจที่แต่ละคนใช้ประจำตัว

การแก้ไขเจตคติหรือวิธีสร้างเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่แก้ไขได้ยากถ้าจำเป็นจะต้องช่วยแก้ไขเปลี่ยนเจตคติของคนอาจใช้วิธีเหล่านั้น คือ

1. การค่อย ๆ ซ้ำลงให้เข้าใจ
2. หาสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจอย่างเข้มข้นมาช่วย
3. คบหาสมาคมกับเพื่อนที่ดี
- 4.ให้อ่านหนังสือดีมีประโยชน์
- 5.ให้ลองทำงานเห็นชอบแล้วกลับตัวตัวเอง

เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้มีหลายประการเช่น

1. ความกดดันของกลุ่ม(Group pressure) หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ ย่อมจะมี แรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเราสิ่งยั่วเย้าที่เป็นรางวัลนั้น ได้แก่ความเป็นผู้มีคนรู้จักมาก การเลื่อนตำแหน่งการงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือ เป็นต้น ส่วนสิ่งยั่วเย้าที่เป็น การลงโทษก็เช่น การเสีย เพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่ง เป็นต้น ยิ่งเรามีความผูกพันไปจากกลุ่มเท่าใดแรงบีบบังคับของหมู่มีมากเท่าใดหรือยิ่งหมู่กลุ่มนั้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่ใดแรงบีบบังคับของหมู่ย่อมมีมากเท่านั้นหรือยิ่งหมู่ กลุ่มต้องการเรามากเท่าใดกลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์ หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่อาจจะกระทำผิดแปลกไปได้บ้างแต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้วกระทำผิดมาตรฐาน

นอกจากนี้แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติหรือมีน้อยทางที่จะเลือกหรือเราไม่มีความรู้มากมายนักในเรื่องนั้น บุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติหากกลุ่มของเขาที่ยึดอยู่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น กรรมกรแรกๆอาจไม่สนใจกันรวมเป็นสมาคมแต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดถึงกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใดแรงกดดันของกลุ่มยิ่ง มีผลเท่านั้นเรื่องอำนาจของความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะเป็นไปได้ 4 กรณี คือ

1.1 เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเราและเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้น หากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนักหรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า

1.2 เราอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่มเพราะเหตุผลภายนอกอย่างอื่นโดยถือว่าเป็นส่วนตัวและเราไม่เห็นด้วยแต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นก็ต้องปฏิบัติตาม

1.3 เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผินภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยนแต่พอเราออกไปอยู่กลุ่มอื่นเราจะเห็นว่าเราเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

1.4 เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกกับความเชื่อของเราและปฏิบัติ บางส่วน

2. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติไปได้เมื่อได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจ เช่น นายแดงเข้าทำงานบริษัทหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้าแต่พบว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนขี้อิจฉาเมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดีๆ เพื่อปฏิบัติหัวหน้า อาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของเขาสั่นคลอนและนอกจากนั้นยังทราบดีว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องแก่หัวหน้างานบ่อยๆ เขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติไปอีกแบบหนึ่งคือมองไม่เห็นความก้าวหน้าในการทำงานกับ บริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

3. อิทธิพลของกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลที่มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขาหรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านความพิเศษต่างๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงไปยุ่งเกี่ยว เช่น ดาราภาพยนตร์ชื่อดังคนนั้นใช้บู๊ยี่ห้อนั้น ๆ เป็นต้น

เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆ ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการการอบรมให้การเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม ซึ่งเจตคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติมี 3 ประการ ได้แก่

1. ด้านความคิด (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับแสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด

2. ด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับความคิด เช่น ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย จึงแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พอใจ

3. ด้านพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งเป็นผลมาจากความคิดและความรู้สึกและจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ **ทฤษฎีแรงจูงใจ**

ความหมายและองค์ประกอบของแรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมาย ดังนั้นแรงจูงใจ จึงเป็นความปรารถนา ที่บุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคนนั่นเอง เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่างๆ และบุคคลจะเกิดความต้องการ (Needs) และถ้าความต้องการของ บุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะเกิดความเครียด (stress) เมื่อบุคคลสะสมความเครียดไว้มาก ๆ บุคคล จะขาดความสุขในการดำเนินชีวิต การสะสมความเครียด ความวิตกกังวลมากๆ จะทำให้บุคคลเกิดแรงขับ (drive) ที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่างหรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างให้ลดความเครียดนั้นลงมากระบวนการที่ เกิดขึ้นภายในนี้เอง ซึ่งจะทำให้การกระตุ้น

ให้บุคคลไปสู่การกระทำบางอย่างที่ไปสู่เป้าหมายกระบวนการเช่นนี้ เรียกว่า แรงจูงใจ (Motivation) **องค์ประกอบในการเกิดแรงจูงใจ มี 4 ขั้นตอน คือ**

1. ขั้นความต้องการ (needs stage) ความต้องการเป็นสภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลขาด สิ่งที่จะทำให้ส่วนต่าง ๆ ภายในร่างกายทำหน้าที่ไปตามปกติ สิ่งนี้อาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตจึงทำให้เกิดแรงขับและเกิดแรงกระตุ้น เช่น ความหิว เมื่อบุคคลหิวบุคคลก็ต้องพยายามหาอาหารคนที่ลดน้ำหนักโดยการใช้น้ำลดความอ้วน ยาก็จะไปกดประสาทไม่ให้หิวแต่พอหลังจากไม่ใช้น้ำลดน้ำหนัก จะเห็นว่าคนที่ลดน้ำหนักโดยใช้น้ำจะกินอาหารชดเชยมากขึ้นและอาจจะกลับมาอ้วนใหม่อีก หรือเด็กเล็กที่ไม่กินนมตอน บ่าย แต่พอให้ขวดนมเด็กจะเริ่มกินนมมากขึ้นเพื่อชดเชยตอนที่ป่วย ความกระหายก็เป็นความต้องการอีกอย่าง ที่เมื่อเกิดแล้วบุคคลต้องหาวิธีการเพื่อให้หายกระหาย ความต้องการทางเพศและความต้องการการพักผ่อนก็ จัดเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และไม่มีใครในโลกนี้ที่พยายามฝืนเพื่อไม่ให้ตนเองหลับ มนุษย์ทุกคนต้องการการพักผ่อนด้วยกันทั้งสิ้น

2. ขั้นแรงขับ (drive stage) หรือภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้เกิดแรงขับ เมื่อบุคคลเกิดแรงขับ แล้วบุคคลจะนั่งอยู่เฉยๆ ไม่ได้บุคคลอาจจะรู้สึกไม่มีความสุข กระวนกระวายใจ ดังนั้นบุคคลจะคิดค้นหา วิธีการที่ทำให้ตนเองรู้สึกได้รับการตอบสนองจากความหิว ความกระหาย ความต้องการทั้งปวงที่เกิดขึ้น เพื่อผลักดันให้ไปสู่จุดหมายปลายทาง ตามที่บุคคลต้องการ เช่น เมื่อเราวิ่งเหนื่อยๆ อากาศก็ร้อนจัดทำให้ เราเหนื่อยและคอแห้งอยากกินน้ำสิ่งที่เราต้องการบำบัดความกระหายในช่วงเวลานั้นคือน้ำ บุคคลจะพยายามทุกวิธีทางที่จะหาน้ำมาดื่ม

3. ขั้นพฤติกรรม (behavior stage) เป็นขั้นที่เกิดแรงขับอย่างมากที่ทำให้บุคคลเดินไปหาน้ำดื่ม โดยการเดินเข้าไปในร้านสะดวกซื้อแล้วเปิดขวดดื่มแล้วจึงเดินมาจ่ายสตางค์หรือถ้าทนต่อความกระหายน้ำได้ก็ รีบเดินอย่างรวดเร็วไปจ่ายสตางค์แล้วก็น้ำดื่มรวดเร็วหมดขวดชื่นใจความกระหายก็บรรเทาลง

4. ขั้นลดแรงขับ (drive reduction stage) เป็นขั้นสุดท้ายที่อินทรีย์ได้รับการตอบสนองคือได้ดื่มน้ำเป็นขั้นที่บุคคลเกิดความพึงพอใจ ความต้องการต่างๆ ก็จะลดลง

การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน

“การปรับพฤติกรรม หมายถึง การประยุกต์หลักการพฤติกรรมหรือหลักการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลง แก้ไขพฤติกรรมโดยเน้นที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้หรือวัดได้เป็นสำคัญ และมีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมปกติและไม่ปกติพัฒนามาจากหลักการเรียนรู้” วิธีการปรับพฤติกรรมสามารถกระทำได้หลากหลาย วิธีซึ่งสามารถเลือกใช้วิธีการให้เหมาะสมกับผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการปรับพฤติกรรม โดยทั่วไป นิยมใช้ 5 วิธี ดังนี้

1. แรงเสริมเชิงบวก (Positive Reinforcement) เป็นวิธีการที่เสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ ต้องการออกมาอย่างสม่ำเสมอ เช่น การชมเชยเมื่อตอบคำถามได้ถูกต้อง เป็นต้น

2. แรงเสริมเชิงลบ (Negative Reinforcement) เป็นวิธีการที่เสริมแรงในทางลบ เพื่อให้ผู้เรียน แสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา โดยการหลีกเลี่ยงการกระทำอีกสิ่งหนึ่ง เช่น กำหนดแบบฝึกหัด 2 ส่วน ให้ ผู้เรียนเลือกทำเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้นแต่ถ้าผู้เรียนคนใดเลือกทำทั้ง 2 ส่วนจะมีคะแนนพิเศษให้ เป็นต้น

3. การหยุดยั้ง (Extinction) เป็นวิธีการที่ผู้สอนงดการให้รางวัล คำชมเชยต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนที่ไม่พึงประสงค์ และใช้วิธีเสริมแรงเชิงบวกควบคู่ไปด้วย แต่วิธีการนี้เหมาะสำหรับพฤติกรรมที่

ไม่รุนแรง เช่น การคุยในชั้นเรียน ผู้สอนจะทำการเพิกเฉยต่อพฤติกรรมดังกล่าว แต่เมื่อผู้เรียนที่คุยในชั้นเรียนสามารถตอบคำถามถูกต้อง ก็ให้คำชมเชยหรือรางวัล เป็นต้น

4. การทำสัญญากับผู้เรียน (Behavioral contract) เป็นวิธีการผู้สอนทำสัญญากับผู้เรียน เช่น หากผู้เรียน จดบันทึกการบรรยายในสมุดและส่งท้ายชั่วโมงครบทุกสัปดาห์จะได้รับคะแนนจิตพิสัย 5 คะแนน เป็นต้น

5. การลงโทษ (Punishment) เป็นวิธีการที่ผู้สอนพยายามขจัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในชั้นเรียน ออกไป โดยการตำหนิ หักคะแนน หรือการลงโทษทางกาย เช่น เมื่อผู้เรียนขาดเรียนในสัปดาห์ใด จะต้องเขียนสรุป บทเรียนของสัปดาห์นั้นๆ ด้วยลายมือลงในกระดาษ A4 จำนวน 1 แผ่น เป็นต้น

ลักษณะของการปรับพฤติกรรม ลักษณะสำคัญของการปรับพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. มุ่งที่พฤติกรรมโดยตรง โดยที่พฤติกรรมนั้นต้องสังเกตเห็นได้และวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็น วัตถุวิสัย ไม่ว่าการตอบสนองนั้นเป็นภายในหรือภายนอกก็ตาม

2. ไม่ใช้คำที่เป็นการตีตรา นอกจากจะมีความหมายกว้าง ไม่มีความชัดเจน ยากต่อการสังเกตให้ตรงกัน และยากต่อการจัดโปรแกรมการปรับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายได้ การตีตราอาจทำให้เด็กหรือผู้ปกครองเกิดความอับอายแล้วจะส่งผลให้เด็กเลือกแสดงพฤติกรรมตามที่ถูกตีตราได้

3. พฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่ปกติหรือปกติก็ตาม ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ในอดีตทั้งสิ้น ดังนั้นพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยกระบวนการเรียนรู้

4. การปรับพฤติกรรมจะเน้นสภาพ และเวลาในปัจจุบันเท่านั้น เมื่อวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งเร้าและผลกระทบใดที่ทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดบ่อยหรือลดลงในสภาพปัจจุบัน ก็สามารถปรับสิ่งเร้าและผลกระทบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้พฤติกรรมดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

5. การปรับพฤติกรรมนั้นจะเน้นวิธีการทางบวกมากกว่าวิธีการลงโทษ เนื่องจากเป้าหมายของการปรับพฤติกรรมเน้นการเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการทางบวกเพราะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งยังได้ก่อให้เกิดปัญหาทางอารมณ์น้อยกว่าวิธีการลงโทษ

6. วิธีการปรับพฤติกรรมนั้น สามารถใช้ได้เหมาะสมตามลักษณะของปัญหาแต่ละบุคคล เพราะคนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการดำเนินการปรับพฤติกรรมจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลด้วย

7. วิธีการปรับพฤติกรรมเป็นวิธีการที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วว่า มีประสิทธิภาพและได้ผลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบการกระทำของสกินเนอร์

สกินเนอร์(B.F. Skinner) เกิดในมลรัฐเพนซิลวาเนีย ในปี ค.ศ. 1904 มีบทบาทสำคัญในการนำทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขและเครื่องมือมาใช้ บางคนเรียกว่า ทฤษฎีเสริมแรง การเสริมแรงเป็นการช่วยตอบสนองสิ่งเร้าให้ปรากฏขึ้นซ้ำอยู่เสมอจนทำให้เกิดความเคยชินสิ่งเร้าเดิมการตอบสนองเช่นเดิมก็ตามมาคือ เกิดเป็นการเรียนรู้

การทดลองของสกินเนอร์

ได้ทดลองกับหนูขาว โดยมีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

ขั้นที่ 1 ก่อนการเรียนรู้ ---> กดคัน (CR) ---> อาหาร (UCS) ---> กิน (UCR)

ขั้นที่ 2 หลังการเรียนรู้ (S1) ---> (R1) ---> S2 ---> R2 คัน (CS) กดคัน (CR) อาหาร (UCS) กิน (UCR)

การประยุกต์ใช้ในการสอน

1. การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
2. การใช้ตัวเสริมแรง ได้แก่ ยิ้มแย้ม การชมเชยจากครู คะแนน
3. การใช้บทเรียนสำเร็จรูป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมการเรียน ให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นในรายวิชา งานเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา เจตคติ (Attitude) ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์ ลักษณะด้านวินัยในห้องเรียน ความขยัน อดทนและความรับผิดชอบ

2. กำหนดกรอบความคิดในการวิจัย เพื่อการพัฒนาความรับผิดชอบในตนเอง ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

3. กำหนดวัตถุประสงค์

4. กำหนดกลุ่มประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ ของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 19 คน

5. สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกว่า ควรสร้างเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 19 คน ที่นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม

7. การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

2. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่เรียนในรายวิชางานเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ นักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 19 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 19 คน ได้ตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%)

ค่าร้อยละ ใช้สัญลักษณ์ % เขียนเป็นสูตรในการคำนวณได้ดังนี้

$$\% = \frac{\text{จำนวนนักเรียนที่ตอบแต่ละข้อ}}{\text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}} \times 100$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และการเรียนดีขึ้นในรายวิชางานเครื่องยนตรถจักรยานยนต์ ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรีปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดีจึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมสามารถตอบสนองต่อตัวนักเรียนเองทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต สัมภาษณ์ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามและมีการติดตามดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 โดยการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนในช่วง 1 ชั่วโมง ขณะที่ทำการสอน และสอบถามจากครูแต่ละ วิชาที่ทำการสอน ซึ่งพบว่ามีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน ขาดความรับผิดชอบ เช่น มาสาย ไม่สนใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา บางครั้งไม่มาเรียน มีการจดบันทึกและติดตามนักเรียนเป็นรายกรณี โดยการว่ากล่าวตักเตือนและมีการให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 (ครั้งที่ 1)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	12.84	86.24	0.92
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	23.85	73.39	2.75
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	51.38	42.20	6.42
4	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนในช่วงชั่วโมงเรียน	34.86	55.96	9.17
5	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	32.11	23.85	44.03
6	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	55.04	4.22	2.75
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	51.38	43.12	5.54
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	40.36	46.79	12.84
9	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	35.78	46.79	17.43
10	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	51.38	33.94	14.69

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความรับผิดชอบในห้องเรียน (ครั้งที่ 1) สรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็น ร้อย

ละ 86.24

นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.39

นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.38

นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.96

นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.11

นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.04

นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำและทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.38

นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.79

นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.79

นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.38

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย โดยให้นักเรียนระดับชั้น จำนวน 109 คน ตอบแบบสอบถามด้วยความจริงแล้วนำมาสรุปโดยใช้คำร้อยละในการวิเคราะห์ผลการวิจัย (จากแบบสรุปผล การตอบแบบสอบถาม) และประกอบกับผลการเรียนในต้นภาคเรียน ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตนักเรียนที่มี พฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวและมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนา พฤติกรรมให้นักเรียนในห้องเรียนมีความรับผิดชอบตั้งใจเรียนจึงได้ดำเนินการโดยให้แต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนโดยการวางเงื่อนไขกันภายในห้องเรียนสร้างแรงจูงใจและสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่มีความรับผิดชอบ และไม่ตั้งใจเรียน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

- ให้นักเรียนแต่ละคนตกลงให้คำมั่นสัญญา

- ขอความร่วมมือจากครูที่ทำการสอนทุกท่านให้ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียนขณะเรียนในแต่ละวิชา

- ขอความร่วมมือกับเพื่อนภายในห้องเรียน โดยการจัดเป็นกลุ่มๆ ช่วยกันดูแลโดยครูจะคัดเลือกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนค่อนข้างดี เพื่อเป็นพี่เลี้ยงภายในกลุ่ม และให้นักเรียนที่เหลือเข้าร่วมกลุ่มกันเองตามความสมัครใจ ซึ่งนักเรียนที่เป็นพี่เลี้ยงให้ดูแลภายในกลุ่ม เช่น ดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรม การขาดเรียน มาสาย การเรียน การส่งงาน รวมทั้งพฤติกรรมที่ผิดระเบียบ ฯลฯ นักเรียนจะเข้ากลุ่มร่วมกันทำงานและคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือกรณีไม่เข้าใจบทเรียน อ่านหนังสือ และ ทำงานจนสำเร็จ

ผู้วิจัยได้ติดตาม ดูแลและสังเกตนักเรียนเป็นระยะๆ และในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนครูและนักเรียนร่วมกันแก้ปัญหา และมีการติดตามให้มาเรียนและชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียน ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในห้องเรียนดีขึ้น

ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนภายในห้องหลังจากมีการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย ๆ แล้วให้เพื่อนคอยแนะนำเพื่อนไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมและการเรียน พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น โดยดูจากพฤติกรรมการเรียน การส่งงานตรงกำหนดเวลา โดยภาพรวมของนักเรียนในห้องปฏิบัติตามข้อตกลง ตั้งใจเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น มีน้ำใจ รู้จักเสียสละ มีการพัฒนาพฤติกรรมการมาเรียนให้มาทันเรียน ส่งงานตรงเวลา และมีผลการเรียนดีขึ้น ผ่านเกณฑ์ไม่ติด 0 ร.ม.ส

หลังจากผู้วิจัยเห็นการพัฒนาพฤติกรรมให้นักเรียนเป็นผู้ มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีบรรยากาศภายในห้องเรียนดีขึ้น ครูก็มีการพูดคุยและร่วมกันประเมินผลการพัฒนาพฤติกรรมของแต่ละคน โดยการสัมภาษณ์และให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสอบถามอีกครั้งแล้วนำมาสรุปเปรียบเทียบกับคำตอบแบบสอบถามครั้งแรก พบว่า นักเรียนมีความรัก สามัคคีในหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มาเรียนเป็นประจำ ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลการเรียนดีขึ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ข้อมูลด้านการเรียน การตอบ แบบสอบถามจากนักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และจากการสอบถาม คุณครูที่เข้าสอน ปรากฏว่านักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น และมีความรับผิดชอบ ต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานตรงกำหนดเวลา ส่งผลทำให้ผลการเรียนและมีความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักเรียน โดยสรุปจากผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางแสดงความมีวินัย รับผิดชอบต่อเรียนและความสนใจการเรียน
ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 (ครั้งที่ 2)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	6.42	89.91	3.67
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	29.36	44.95	25.69
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	60.55	37.61	1.83
4	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	2.75	33.94	63.30
5	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	4.59	19.26	76.15
6	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	66.06	33.02	0.92
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	66.05	33.94	0.00
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	55.05	44.04	0.92
9	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	39.45	53.21	7.34
10	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	76.15	19.27	4.59

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียนครั้งที่ 2 พบว่านักเรียนระดับชั้น ปวส. มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบมากขึ้น โดยสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง นักเรียนเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.91

นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 44.95
นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.55

นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.30
นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.15
นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.06
นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.05

นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.05
นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.21

นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.15

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 ของวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนในรายวิชาการเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์นักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี จำนวน 19 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ การสังเกต และการสัมภาษณ์ การพูดคุย การใช้คำมั่นสัญญาและทฤษฎีเสริมแรง

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต ข้อมูลด้านการเรียน และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากคุณครูที่เข้าสอนซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้นในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ชย 9 ปีการศึกษา 2/2568 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจาก บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือ มาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกัน โดยดูจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการเรียน และสรุปผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบและ ความสนใจการเรียนของนักเรียน ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบความมีวินัย รับผิดชอบต่อและสนใจการเรียน

ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1ชย 9 ปีการศึกษา 2568 (ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2)

ข้อ	รายการ	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	12.84	86.24	0.92	6.42	89.91	3.67
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในเวลาที่ครูสอน	23.85	73.39	2.75	29.36	44.95	25.69
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	51.38	42.20	6.42	60.55	37.61	1.83
4	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	34.86	55.96	9.17	2.75	33.94	63.30
5	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	32.11	23.85	44.03	4.59	19.26	76.15
6	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	55.04	4.22	2.75	66.06	33.02	0.92
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	51.38	43.12	5.54	66.05	33.94	0.00
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	40.36	46.79	12.84	55.05	44.04	0.92
9	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	35.78	46.79	17.43	39.45	53.21	7.34
10	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	51.38	33.94	14.69	76.15	19.27	4.59

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความรับผิดชอบในห้องเรียน เมื่อนำผลสรุปของการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่านักเรียนระดับชั้น ปวช. มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีความรับผิดชอบมากขึ้น จากตารางพบว่า ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 2 นักเรียนมี พฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าครั้งที่ 1 หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ นักเรียนไม่ นำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง ไม่คุยและเล่นเพื่อนในเวลาที่ครูสอน ส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด ไม่นอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน ทำการบ้านและไม่ลอกการบ้านเพื่อน ทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน รู้จักวางแผน และเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่าน หนังสือ ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานที่และการเรียน ส่งผลให้การเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันแก้ไขและสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน
ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมและการเรียน

บรรณานุกรม

- โยธิน คັນสนยุท และคณะ.(2533). จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 381 หน้า.
- ขวัญเฉลิม ตันประเสริฐ.(2553).การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน[online] สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2559
จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/395511>
- จีราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ.(2533). จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 364 หน้า.
- จุมพล หินนิพานิช และคณะ.(2542). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชม ภูมิภาค. (2516). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบการกระทำ ของสกินเนอร์[online] สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2559
จาก http://school.obec.go.th/science_wp/suppm/5E.htm
- อารยา อินทร์จันทร์.(2548). การปรับพฤติกรรมการขาดความรับผิดชอบของนักศึกษาชั้น ปวส. 2
แผนกวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิโดยการสอนแบบร่วมแรงร่วมใจ [Onlineสืบค้นเมื่อ
20 กุมภาพันธ์ 2559 จาก [http://cdn.learners.in.th/assets/media/files/000/060/877/
original_CAR4.pdf?1285552221](http://cdn.learners.in.th/assets/media/files/000/060/877/original_CAR4.pdf?1285552221)